

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова науково-методичної
ради НУВГП
e-підпис Олег ЛАГОДНЮК

29.12.2021

07-03-89 S

СИЛАБУС

освітньої компоненти

SYLLABUS

ІСТОРИЯ СЛОВЯНСЬКИХ НАРОДІВ (новітня історія)	HISTORY of SLAVIC PEOPLES (recent history)	
Шифр за ОП		Code in Educational Program
Освітній рівень: бакалаврський (перший)		Educational level: Bachelor's (first)
Галузь знань Освіта / Педагогіка	01	Field of knowledge: Education / Pedagogy
Спеціальність Середня освіта (Історія)	014. 03	Field of study: Secondary Education (History)
Освітня програма Середня освіта (Історія)		Educational Program: Secondary education (History)

07-03-89S Силабус навчальної дисципліни «Історія слов'янських народів (новітня історія)» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Історія)» ОПП, 014.03 Спеціальність «Середня освіта (Історія)». Рівне. НУВГП. 2021. 13 с.

ОПП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/18927>

Розробник силабусу:

Клинова-Дацюк Галина Дмитрівна, *кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри суспільних дисциплін*

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 02 від “08 жовтня” 2021 року
Завідувач кафедри

Олексін Юрій Петрович,
доктор педагогічних наук, професор

Керівник освітньої програми

Олексін Юрій Петрович,
доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри суспільних дисциплін.

Схвалено науково-методичною радою з якості Навчально-наукового інституту економіки та менеджменту
Протокол № від “” 2021 року

Голова науково-методичної ради
з якості ННІЕМ

Ковшун Наталія Едуардівна,
доктор економічних наук, професор.

СЗ №-7353 в ЕДО

Ступінь вищої освіти	<i>Бакалавр</i>
Освітня програма	<i>«Середня освіта (історія)»</i>
Спеціальність	<i>014.03 «Середня освіта (історія)»</i>
Рік навчання	<i>2</i>
Семестр	<i>3</i>
Кількість кредитів	<i>5</i>
Лекції	<i>30 годин /2 години</i>
Практичні заняття	<i>24 годин / 10 годин</i>
Самостійна робота	<i>96 годин /138 годин</i>
Курсова робота	<i>ні</i>
Форма навчання	<i>денна/заочна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>залік</i>
Мова викладання	<i>українська</i>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

	Клинова-Дацюк Галина Дмитрівна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри суспільних дисциплін
Вікіситет	https://cutt.ly/kgqniZE
ORCID	https://orcid.org/0000-0002-7144-3074
Як комунікувати	h.d.klynova-datsiuk@nuwm.edu.ua тел. 097-38-38-939 Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація навчальної дисципліни, мета та завдання	Дисципліна «Історія слов'янських народів (новітня історія) є однією із важливих складових загального курсу всесвітньої історії. Дисципліна передбачає вивчення суспільно-політичного, соціально-економічного та культурного розвитку слов'янських народів і держав у новітню добу (1914 - поч. XXI ст.). Особливу увагу звернено на місце і роль слов'янських країн в міжнародній політиці, участь їх у євроінтеграційних та євроатлантичних процесах. Мета вивчення дисципліни – проаналізувати особливості
--	--

	<p>політичного, соціально-економічного та культурного розвитку слов'янських народів і держав у новітній час, показати роль цих країн у системі міжнародних відносин.</p> <p>Основні завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - проаналізувати передумови, причини, перебіг Першої світової війни та наслідки для слов'янських народів; - охарактеризувати політичний та соціально-економічний розвиток слов'янських народів і держав у міжвоєнний період (1918-1939 рр.); - розкрити роль слов'янських країн у роки Другої світової війни; - охарактеризувати сталінську модель соціалізму та її втілення в Польщі, Чехословаччині та Болгарії; - проаналізувати політику «самоврядного соціалізму» в Югославії; - проаналізувати політичні, економічні соціальні та національні трансформації в слов'янських країнах; - проаналізувати особливості розвитку слов'янських країн на початку XXI ст. - проаналізувати участь країн у європейських, євроатлантичних та євразійських інтеграційних процесах. - показати роль країн у міжнародних відносинах.
<p>Покликання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle</p>	<p>https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=4394</p>
<p>Компетентності</p>	<p>ЗК.14. Знання та усвідомлення закономірностей соціокультурного розвитку людства як певного етапу в його історії, що відображає певний рівень потреб, здібностей, навичок та інтересів людини, спосіб виробництва, устрій політичних та суспільних відносин, рівень духовного розвитку та відтворення, розуміння причинно-наслідкових зв'язків, що впливають на процеси та явища історії суспільства.</p> <p>ФК 7. Оперувати у професійній діяльності базовими знаннями, історичними фактами, подіями, явищами, персоналіями, історичними закономірностями про особливості та тенденції розвитку людства у період Стародавньої історії світу.</p> <p>ФК10. Співставлення спільних та відмінних рис у розвитку країн і регіонів Європи та Америки новітнього періоду.</p> <p>ФК16. Оволодіння всіма необхідними знаннями, уміннями, навичками, компетентностями, передбаченими освітньо-кваліфікаційною програмою.</p>
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>ПРН5. Поєднувати та застосовувати вміння з педагогіки і психології та навички історичних досліджень у професійній діяльності.</p>

Змістовий модуль 1. Слов'янські народи і держави у 1914-1945 рр.

Тема 1. Слов'янські народи і держави у роки Першої світової війни (1914-1918)

Кількість годин:

лекцій – 2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 7

Предмет і завдання курсу «Історія слов'янських народів (новітня історія)». Характерні риси новітньої доби, її періодизація. Передумови, причини війни, цілі воюючих держав. «Балканське питання». Перебіг військових дій Східному фронті у 1914-1916 рр.: Галицька битва, Горлицький прорив, Брусилівський прорив та ін. Приєднання Болгарії до блоку Центральних держав. Воєнні дії на Салоніському фронті 1915 р. Воєнні кампанії 1917-1918 рр. на Східному і Балканських фронтах. Білоруський національний рух в початковий період війни (1914-1916 рр.). Сербія та Чорногорія в роки війни. Чеські та словацькі землі в роки Першої світової війни. Завершення війни. Наслідки Першої світової війни для східнослов'янських народів.

Тема 2. Росія – СРСР у 1917-1939 рр.

Кількість годин:

лекцій – 2, практичних занять – , самостійної роботи – 6

Лютнева революція в Російській імперії та її демократичні перетворення. повалення царизму. Створення й діяльність Центральної Ради, проголошення УНР. Жовтнева революція 1917 р. та її наслідки. Громадянська війна на території колишньої Російської імперії: причини, характер, регіональні особливості та наслідки. Становлення більшовицької моделі тоталітаризму в роки громадянської війни в Росії. Воєнний комунізм та його сутність. Білоруський національний рух та державотворення. Створення СРСР: концепції. НЕП. Модернізація СРСР: індустріалізація, колективізація. Репресії 20-30 рр. СРСР у системі міжнародних відносин напередодні Другої світової війни.

Тема 3. Польща в міжвоєнний період (1918-1939 рр.)

Кількість годин:

лекцій – 2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 6

Відновлення польської державності. Ю. Пілсудський. Становлення політичної системи Другої Речі Посполитої (1919-1921 рр.). Визначення кордонів Другої Речі Посполитої та їх міжнародно-правове визнання. Радянсько-польська війна 1920 р. Польща в період парламентської демократії (1921-1926 рр.). Реформи уряду В. Грабського. Травневий державний переворот 1926 р. та початок політики «санації». Режим «санації» Ю. Пілсудського та економічна криза 1929-1933 р. Конституція 1935 р. Боротьба за владу між генералом Е. Ридз-Смігли та президентом І. Мосціцьким. Зовнішня політика Польщі в 30-х рр. ХХ ст. «Польське питання» напередодні Другої світової війни.

Тема 4. Чехословаччина у 1918-1939 рр.

Кількість годин:

лекцій – 2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 6

Утворення Чехословацької республіки та визначення її кордонів. Конституція 1920 р. та етнодержавний устрій ЧСР. Президентство Томаша Масарика (1918-1935 рр.). Перші парламентські вибори 1920 р. Становлення та розвиток економіки ЧСР у 20-30-х рр. ХХ ст. Національне питання в програмах чеських і словацьких політичних партій. Криза 1926 р., «міжнаціональна коаліція» та політичне протистояння в першій половині 1930-х рр. Українські емігранти та українські науково-освітні установи в Чехословаччині. «Судетська проблема». Президентство Е. Бенеша. Зовнішня політика ЧСР. Мюнхенська угода 1938 р. «Друга Чехословацька республіка» та її занепад. Встановлення в Чехії окупаційного режиму.

Тема 5. Болгарське царство в 1918-1939 рр.

Кількість годин:
лекцій – 2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 6

Владайське повстання (Радомирський бунт) та наслідки Першої світової війни для країни. Болгарія в добу правління БЗНС. Політика уряду А. Стамболійського. Режим «Демократичної згоди» (1923-1931 рр.). Політика уряду А. Цанкова. «Вересневе повстання» 1923 р. Соціально-економічний розвиток Болгарії у 1930 рр. Авторитарні експерименти 1934-1941 рр., державний переворот групи «Звено». Зовнішня політика Болгарії у міжвоєнний період.

Тема 6. Королівство сербів, хорватів, словенців, Югославія у 1918-1939 рр.

Кількість годин:
лекцій – 2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 6

Держава хорватів, словенців і сербів. Створення і розвиток Королівства сербів, хорватів і словенців. Видовданська конституція 1921 р. Національна проблема. Королівство Югославія після перевороту 1929 р. Адміністративна реформа. Соціально-економічний розвиток Югославії у 1930-х рр. «Октройована» конституція 1931 р. Зовнішньополітичні відносини Югославії з європейськими країнами. Створення Балканської Антанти. Югославія у переддень Другої світової війни. Й. Броз Тіто.

Тема 7. Друга світова війна і слов'янські країни

Кількість годин:
лекцій – 2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 7

Причини, передумови, періодизація Другої світової війни, воєнні дії. Окупація Польщі військами Вермахту та Червоної Армії. Нацистський окупаційний режим на польських землях в роки війни. Нацистський окупаційний режим на теренах Чехословаччини. «Словацька республіка» у Другій світовій війні. Й. Тісо. Болгарія у роки Другої світової війни. Нацистський окупаційний режим у

	<p>Югославії у роки Другої світової війни. Незалежна держава Хорватія А. Павелича. Рух опору українців, білорусів, поляків, чехів, словаків, болгар та народів Югославії у Другій світовій війні. Голокост та його особливості на слов'янських територіях. Наслідки війни.</p>
	<p>Змістовий модуль 2. Слов'янські народи і держави у II половині 40-х рр. – 1991 р. Тема 8. Радянський Союз у 1945-1991 рр.</p>
	<p><i>Кількість годин:</i> <i>лекцій –2, практичних занять –2, самостійної роботи – 6</i></p>
	<p>Територіальні зміни в СРСР після Другої світової війни. Відбудова економіки. Внутрішньополітичне становище СРСР у 1945-1953 рр., продовження репресій. Міжнародна політика СРСР у 1945-1953 рр. Завершення епохи Сталіна. Загострення політичної боротьби після смерті Сталіна. СРСР у 1956-1964 рр. (“Хрущовська відлига”). Формування антихрущовської опозиції. СРСР в роки «застою» (1964–1982 рр.). Роки т.з. «малої холодної війни»: афганська війна. Зниження темпів економічного розвитку. Суспільно-політичне життя країни. Дисидентський рух. Правління Ю. Андропова та К. Черненко. СРСР в роки перебудови 1985–1991 рр. Лібералізація суспільного та політичного життя. Посилення політичної боротьби в СРСР та національно- визвольного руху. Антидержавний путч 1991 р. Розпад СРСР.</p>
	<p>Тема 9. Польська Народна Республіка та Чехословаччина у 1945 – 1991 рр.</p>
	<p><i>Кількість годин:</i> <i>лекцій –2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 6</i></p>
	<p>Відновлення незалежності Польщі, вирішення питання про її кордони. Особливості режиму “народної” демократії у ПНР. Встановлення тоталітарного режиму. Політичні репресії у 1947-1953 рр. Проведення соціалістичної індустріалізації та її наслідки для країни. Відносини католицької церкви і держави. Антитоталітарні виступи у 1950-1970 рр. Формування правозахисних організацій. Політична і економічна криза на початку 80-х років. Створення незалежних профспілок “Солідарності”. “Круглий стіл” 1989 р. і початок реформування країни.</p> <p><i>Чехословаччина.</i> Роль Національного фронту чехів і словаків у проведенні політичних та економічних реформ у перші післявоєнні роки. Державний переворот у лютому 1948 р. Встановлення комуністичної диктатури. Перехід до запровадження “радянської моделі соціалізму”. Політичні репресії 1948-1954 рр. Особливості соціалістичної індустріалізації і кооперування сільського господарства. Конституція 1960 р. у ЧССР. Політична і економічна кризи у другій половині 60-х років. “Празька весна” 1968 р., причини поразки демократичних сил. Хартія 77. Назрівання нової політичної кризи у 80-х роках.</p> <p>Трансформаційні процеси. «Оксамитова революція» 1989 р. та її наслідки. Проголошення Чеської і Словацької Федеративної республіки (ЧСФР). Особливості розвитку культури.</p>

Тема 10. Болгарія та Югославія у 1945-1991 рр.	
<i>Кількість годин: лекцій –2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 6</i>	
<p>Наслідки Другої світової війни для Болгарії та Югославії. Болгарія в період режиму “народної демократії”. Встановлення тоталітарної системи та запровадження “радянської моделі” соціалізму. 35-річне правління Т. Живкова. Болгарія на шляху до демократії та ринкової економіки.</p> <p><i>Югославія.</i> Проголошення ФНРЮ. Встановлення комуністичної диктатури, перехід до будівництва основ соціалізму. Конфлікт Тіто - Сталіна та його наслідки. «Самоврядний соціалізм» та його особливості. Конституції 1963 р. і проголошення СФРЮ. Реформи 1960-х рр. Протестні рухи. Конституція 1974 р. і посилення національних суперечностей між сербами і хорватами. Політична і економічна криза 80-х років ХХ ст. у СФРЮ. Перехід до багатопартійної системи. Парламентські вибори 1990 р. Національні суперечності 1990-1991 рр. Громадянська війна. Розпад Югославської федерації : причини, наслідки. Особливості розвитку культури.</p>	
Змістовий модуль 3. Трансформаційні перетворення у слов'янських країнах у 1991- початку ХХІ ст. Виникнення нових незалежних держав.	
Тема 11. Особливості демократичних перетворень у Польщі, Чехії, Словаччині, Болгарії	
<i>Кількість годин: лекцій –2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 7</i>	
<p>Трансформаційні процеси в Польщі у 90-х рр. «Шокова терапія» : суть та наслідки. Президентство Л. Валенси (1990-1995 рр.) та А. Квасневського (1995-2005 рр.). Прийняття конституції 1997 р. і встановлення парламентсько-президентської форми правління. Вступ до НАТО та ЄС.</p> <p>Розпад Чехословаччини. Трансформаційні економічні та політичні процеси в Чеській та Словацькій республіках. Участь країн у євроінтеграційних процесах. Вступ до НАТО та ЄС.</p> <p>Особливості економічного та політичного розвитку Болгарії. Економічна криза 1993-1994 р. Прихід до влади соціалістів. Євроінтеграційні та євроатлантичні процеси. Вступ до НАТО (2004 р.) та ЄС (2007 р.). Особливості розвитку культури.</p>	
Тема 12. Нові незалежні держави: Словенія, Хорватія, Сербія, Чорногорія, Боснія і Герцеговина, Північна Македонія, Косово.	
<i>Кількість годин: лекцій –2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 7</i>	
<p>Словенія. Проголошення незалежності (25.06.1991 р.). Десятиденна війна за незалежність. Вступ до ООН та Ради Європи. Економічний розвиток. Президентство М. Кучана, Я. Дрновшека, Д. Тюрка, Б. Пахора. Вступ до НАТО та ЄС.</p> <p>Хорватія. Проголошення незалежності. Громадянська війна між хорватами</p>	

і сербами у 1991-1992 рр. Правління Ф. Туджмана. Відновлення громадянської війни. Президентство С. Месича, К. Грабар-Кітарович, З. Мілановича. Вступ до НАТО та ЄС.

Союзна республіка Югославія (Сербія та Чорногорія). С. Мілошевич. Розпад республіки у 2006 р. Існування незалежних Сербії та Чорногорії. Співпраця Сербії з НАТО та ЄС.

Чорногорія. Президентство М. Булатовича, Ф. Вуяновича, М. Джукановича. Вступ до НАТО. Співпраця з ЄС.

Косово. Проголошення незалежності у 1991 р. Проблема визнання держави. Косовська криза. Війна за незалежність Миротворча місія ООН 1999 р. Співпраця з ЄС.

Боснія і Герцеговина. На шляху незалежності. Громадянська війна (1992 – 1995 рр.). Поділ країни. Дейтонські угоди. Особливості державного будівництва. Співпраця з ЄС та НАТО.

Становлення та розвиток республіки Македонія. Суперечності щодо назви держави. Співпраця з ЄС. Вступ до НАТО.

Особливості розвитку культури в країнах.

Тема 13. Україна у 1991 – поч. ХХІ ст.

Кількість годин:
лекцій – 2, практичних занять – , самостійної роботи – 6

Державне будівництво в Україні. Л. Кравчук. Конституційний процес. Л. Кучма. Політична криза в Україні 2000-2002 рр. Президентські вибори 2004 р. «Помаранчева революція». Президентство В. Ющенко (2005-2010 рр.) та В. Януковича (2010-2014 рр.). Революція гідності. Повалення режиму Януковича. Окупація та анексія Криму РФ.

Президентські вибори 2014. Російська збройна агресія щодо України. АТО, ООС.

Україна в глобалізаційних та євроінтеграційних процесах. Співпраця з ЄС та НАТО.

Тема 14. Російська Федерація у 1991- поч. ХХІ ст.

Кількість годин:
лекцій – 2, практичних занять – 1, самостійної роботи – 7

Становлення нової російської державності. Прихід до влади Б. Єльцина. Конституційна криза 1993 р. Шокова терапія в економіці – приватизація. Перша чеченська війна (1994-1996 рр.). Участь Росії у конфліктах на посткомуністичному просторі. Прихід до влади В. Путіна. Внутрішня та зовнішня політика у 1999-2008 рр. Друга Чеченська війна (1999-2009 рр.). Президентство Д. Медведєва 2008-2012 рр. Третя і четверта каденції президенства В. Путін. Російська збройна агресія щодо України. Анексія Криму. Паспортизація на Донбасі. Розвиток культури.

Тема 15. Республіка Білорусь у 1991-поч. ХХІ ст.

Кількість годин:
лекцій – 2, практичних занять – 1, самостійної роботи – 7

	<p>Від перебудови до незалежності: політичні та економічні проблеми. Президентські вибори 1994 р., прихід до влади О. Лукашенка. Внутрішня та зовнішня політика. Створення «Союзної держави з Росією. Заснування та співпраця в Євразійському союзі. Міжнародна ізоляція. Особливості президентських виборів 2020 р.</p> <p>Розвиток культури.</p>
<p>Методи, технології навчання та викладання</p>	<p>Методи навчання: лекція, бесіда, дискусія, спостереження й аналіз політичних, економічних, правових матеріалів, інформаційно-ілюстративний. Технології проблемного, проєктного, інтерактивного навчання, інформаційно-комунікаційні та ігрові.</p>
<p>Засоби навчання</p>	<p>Мультимедійні і проєкційні засоби, друквані Інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друквані матеріали, дидактичні матеріали.</p>
<p>Методи оцінювання та структура оцінки</p>	<p>Для досягнення мети та реалізації завдань курсу студентам потрібно засвоїти теоретичний матеріал, виконати індивідуальні, самостійні завдання до практичних занять, вчасно виконати модульні контрольні роботи. У підсумку вони можуть отримати такі обов'язкові бали:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 60 балів – за поточну роботу; - 40 балів – за модульний контроль (МК 1 – 20 балів, МК 2 – 20 балів), який може бути зараховано як підсумковий. Студент має право скласти підсумковий контроль (залік) під час сесії (максимальний бал – 40), при цьому результати модульних контрольних робіт анулюються. <p>Усього – 100 балів.</p> <p>Шкала оцінювання з детальним розподілом балів за темами наведена на сторінці навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle: https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=4868</p> <p>Модульні контрольні роботи проходять у формі тестування із застосуванням системи Moodle. У тесті 30 запитань різної складності: рівень 1 – 20 запитань по 0,6 балів (12 балів), рівень 2 – 8 запитань по 0,75 балів (6 балів), рівень 3 – 2 запитання по 1 балів (2 бали).</p> <p>Усього – 20 балів.</p> <p>Студенти можуть отримати додаткові бали за написання рефератів, есе дослідницького характеру, наукових статей або тез з тематики курсу. Тему дослідницької роботи можна вибрати самостійно за погодженням із викладачем. Додаткові бали студентам також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.</p> <p>Нормативні документи, що регламентують проведення поточного та підсумкового контролю знань студентів, можливість подання апеляції: http://nuwm.edu.ua/struktorni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezaleznoho-otsiniuvannia-znan/dokumenty</p>

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	екзамен	залік
90 – 100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Місце навчальної дисципліни в освітній траєкторії здобувача вищої освіти

Вивченню дисципліни передуює вивчення шкільного курсу всесвітньої історії новітньої доби.

Дисципліна формує міждисциплінарні взаємозв'язки із іншими дисциплінами, перш за все таких, як «Новітня історія країн Європи та Америки», «Історія України ХХ-ХХІ ст.», «Джерелознавство історії України та всесвітньої історії».

Поєднання навчання та досліджень

Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть написати та опублікувати наукові статті, тези з тематики курсу.

Основна література

1. Вітенко М. Історія Росії від найдавніших часів до наших днів. Івано-Франківськ, 2013. 346 с.
2. Священко З. Новітня історія слов'янських народів. Навч. посібник в 2 ч. Ч. 1. (1918-1945 рр.). Умань, 2020. 478 с.
3. Священко З. Новітня історія слов'янських народів. Навч. посібник в 2 ч. Ч. 2. (1945- поч. ХХІ ст.). Умань, 2020. 478 с.
4. Чорній В. Історія Болгарії. Львів, 2007. 404 с.
5. Яровий В. Новітня історія Центральноєвропейських та Балканських країн ХХ ст. Підручник. Київ, 2005. 814 с.

Додаткова література

6. Баран З., Кріль М. Історія Югославії (1918-1990 рр.). Текст лекцій. Львів, 1997.
7. Віднянський С. Культурно-освітня і наукова діяльність української еміграції в Чехо-Словаччині: Український вільний університет (1921-1945 рр.). Київ, 1994. 82 с.
8. Зарицький О. Вацлав Гавел. Політ портрет. Київ, 2001. 127 с.
9. Зашкільняк Л., Крикун М. Історія Польщі. Львів, 2002. 752 с.

10. Історія Центрально-Східної Європи. Навч. посібн. / За ред. Л. Зашкільняка. Львів, 2001.
11. Клинова-Дацюк Г.Д. Україна та інтеграційні процеси в сучасній Європі. Рівне: НУВГП, 2012. 190 с.
12. Копійка В., Шинкаренко Т. Європейський Союз: історія і засади функціонування. Навч. посібн. Київ, 2009. 751 с.
13. Кріль М. Історія Центрально-Східної Європи. Навч. посібн. Київ, 2008. 284 с.
14. Кріль М. Розпад Югославської федерації та утворення нових держав на Балканах. Львів, 1996.
15. Кріль М. Історія Словаччини. Львів, 2006. 264 с.
16. Литвин М. Українсько-польська війна 1918-1919 рр. Львів, 1998. 468 с.
17. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1945-70-ті роки). / Керівник авт. кол. В. Манжола. Київ, 1999. 558 с.
18. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1980-2000 роки). / Керівник авт. кол. Л. Гайдуков. Київ, 2001. 622 с.
19. Орлова Т. Історія нових незалежних держав. Post - sovieticum. Навч. посібн. Київ, 2010. 487 с.
20. Орлова Т. Історія пострадянських країн. Підручник. Київ, 2014. 502 с.
21. Піковська Т. Національне питання в програмах політичних партій Першої Чехословацької республіки (1918-1938 рр.). Вінниця, 2020.
22. Перепилиця Г. Генезис конфліктів на посткомуністичному просторі. Київ, 2003. 256 с.
23. Скрипник О. Історія європейської інтеграції. Навч. посібн. Умань, 2019. 370 с.
24. Україна : політична історія ХХ – початку ХХІ століття. Голова редакційної колегії В. Литвин. Київ, 2007. 1026 с.
25. Федонюк С., Лажнік В., Моренчук А., Романюк Н. НАТО : історія, діяльність, перспективи. Луцьк, 2008. 258 с.
26. Фрейдзон В.И. История Хорватии. Краткий очерк с древнейших времен до образования республики (1991 г.). Санкт-Петербург, 2001. 318 с.

Інтернет-ресурси

Електронна бібліотека Інституту всесвітньої історії НАН України (<https://elibrary.ivinas.gov.ua/>)

Електронна бібліотека Інституту історії НАН України (<https://cutt.ly/rUoDmLQ>).

<https://ukraine-nato.mfa.gov.ua/>

Євроінтеграційний портал (<https://eu-ua.kmu.gov.ua/>)

Євроінтеграційний портал країн Європи (<https://www.goethe.de/ins/ua/prj/eur/mit/tsc/ukindex.htm>).

<https://ukraine-eu.mfa.gov.ua/>.

Дедлайни та перескладання	<p>Ліквідація академічної заборгованості здійснюється відповідно до «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/. Згідно з цим документом реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі.</p> <p>Перескладання модульних контролів здійснюється згідно з http://nuwm.edu.ua/struktorni-pidrozdzili/navch-nauk-tsentr-nezaleznoho-otsiniuvannia-znan/dokumentj.</p> <p>Оголошення стосовно дедлайнів складання та перескладання оприлюднюються на навчальній платформі Moodle https://exam.nuwm.edu.ua/</p>
Правила академічної доброчесності	<p>За списування під час проведення модульного контролю чи підсумкового контролю студент <u>позбавляється</u> подальшого права здавати матеріал і в нього виникає академічна заборгованість.</p> <p>За списування під час виконання окремих завдань, студенту знижується оцінка відповідно до ступеня порушення.</p> <p>Документи стосовно академічної доброчесності (про плагіат, кодекс честі студентів, документи Національного агентства стосовно доброчесності) наведено у розділі ЯКІСТЬ ОСВІТИ на офіційному веб-сайті університету: http://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj</p>
Вимоги до відвідування	<p>Студенту не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. За об'єктивних причин пропуску занять (довідка про хворобу, інша поважна причина) студенти можуть самостійно вивчити пропущений матеріал на платформі Moodle https://exam.nuwm.edu.ua/</p> <p>Студент має право оформити індивідуальний графік навчання відповідно до Положення http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/</p> <p>Здобувачі на заняттях можуть використовувати мобільні телефони та ноутбуки, але винятково з навчальною метою з цієї дисципліни.</p>
Неформальна та інформальна освіта	<p>Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного Положення про неформальну освіту. http://ep3.nuwm.edu.ua/18660/.</p> <p>Також здобувачі вищої освіти можуть самостійно на платформах Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших опановувати матеріал для перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни/освітньої програми та перевірялись в підсумковому оцінюванні</p>
ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ	
Правила отримання зворотної інформації про	<p>Щосеместрово студенти проходять онлайн-опитування стосовно якості викладання та навчання викладачем цього курсу та стосовно якості освітнього процесу в НУВГП.</p> <p>За результатами анкетування студентів викладачі можуть покращити</p>

дисципліну	<p>якість навчання та викладання цієї та інших дисциплін. Результати опитування студентам надсилають обов'язково. Порядок опитування, зміст анкет та результати анкетування здобувачів минулих років та семестрів на офіційному веб-сайті університету: http://nuwm.edu.ua/porjadok-opituvannja http://nuwm.edu.ua/sp/anketuvannja http://nuwm.edu.ua/sp/rezultati-opituvannja</p>
Оновлення	<p>З ініціативи викладача зміст цього курсу оновлюється щорічно з урахуванням змін у законодавстві України, наукових досягнень та сучасних практик у галузі. У викладанні цієї дисципліни враховано вимоги Закону України «Про вищу освіту», нормативні документи щодо організації освітнього процесу в закладах вищої освіти. Студенти також можуть долучатися до оновлення дисципліни шляхом подання пропозицій викладачеві.</p>
Навчання осіб з інвалідністю	<p>Документи та довідково-інформаційні матеріали стосовно організації навчального процесу для осіб з інвалідністю доступні за покликанням http://nuwm.edu.ua/sp/dlja-osib-z-invalidnistju У випадку навчання таких категорій здобувачів освітній процес цього курсу враховуватиме, за можливістю, усі особливі потреби здобувача. Викладач та здобувачі вищої освіти з цієї освітньої програми максимально сприятимуть організації навчання для осіб з інвалідністю та особливими освітніми потребами.</p>

Лектор

Клинова-Дацюк Г.Д., кандидат історичних наук,
доцент
кафедри суспільних дисциплін